

Uzticības tālrunis 116111 uzsāk akciju seksuālās vardarbības mazināšanai

Publicēts: 17.11.2022.

[Informācija preseī](#)

[Jaunami](#)

[Preses relīze](#)

Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas (VBTAI) Bērnu un pusaudžu uzticības tālrunis 116111 (turpmāk – Uzticības tālrunis) no 21.- 27. novembrim rīko informatīvo akciju “Pārtrauc klusēšanu!”. Tās mērķis ir pievērst sabiedrības uzmanību seksuālās vardarbības problēmai, aicinot nepieciešamības gadījumā saņemt psihoemocionālu un informatīvu atbalstu jautājumos, kas saistīti ar seksuālu vardarbību, kas vērstā pret bērnu.

“Seksuālā vardarbība joprojām ir stigmatizēts un smags temats, kas sabiedrībā nereti ir tabu. Daudzos gadījumos daļa sabiedrības seksuālās vardarbības pret bērnu cēloņus skaidro ar ārējiem apstākļiem, upura uzvedību, aizmirstot vai neizprotot, ka nepastāv apstākļi, kas to attaisno. Kultūra, kurā bieži tiek vainots pats upuris, neuzmanība, nepietiekama spēja sevi pasargāt, rada spēcīgu kaunu un vainas sajūtu, kas traucē runāt par notikušo, meklēt atbalstu un palīdzību pat tad, kad tā ir akūti nepieciešama. Mums kā sabiedrībai ir jāspēj izprast, cik postošas sekas var atstāt seksuālā vardarbība, kas vērstā pret bērnu, mums jārod sevi spēks meklēt informāciju un atbalstu, ja radušās aizdomas par iespējamu seksuālu vardarbību, un ziņot par notikušo, ja šāda informācija ir saņemta. Cietušo bērnu balsis var būt klusas, gandrīz nedzirdamas, jo reizēm apjukums un bailes ir pārāk spēcīgas, tāpēc mums ir jāmacās tās saklausīt, izprast un sniegt visu iespējamo atbalstu, lai pasargātu šo īpaši aizsargājamo sabiedrības daļu”, uzsver VBTAI Ģimeņu ar bērniem atbalsta departamenta direktore Anda Sauļūna.

Var šķist, ka varmākas ir nezināmi cilvēki, kas negaidīti uzbrūk un nodara pāri bērnam, tomēr statistika skaidri norāda - visbiežāk bērnus seksuāli izmanto vai seksuālās darbībās iesaista bērnam labi pazīstami cilvēki. Tieši šī saikne, kas ir bijusi iepriekš, uzticēšanās, labs kontakts, ir tas, kas palīdz varmākam mazināt upura modrību, pārliecināt, ka notikušais nav nekas slikts, vai, ka informācijas izpaušanai par notikušo būs smagas sekas. Pret bērnu šādos gadījumos tiek izmantotas dažāda veida manipulācijas – var tikt izdomāti iemesli, kāpēc notikušajam jāpaliek noslēpumā, var tikt izteikti draudi bērnam svarīgiem cilvēkiem, var tikt

piedāvātas dažādas balvas par klusēšanu, vai arī tiek iedvesta doma, ka notikušais bijis domāts bērna izglītošanai. Seksuālajai vardarbībai ir daudz masku, kas palīdz to slēpt! Tomēr notikušā sekas var atstāt dziļu iespaidu uz visu tālāko dzīvi – sākot ar grūtībām emocionālajā, fiziskajā un kognitīvajā sfērā, veidojot dažāda veida neadaptīvas uzvedības formas, apgrūtinot komunikāciju un attiecību veidošanu, veicinot pārliecību, ka nevar uzticēties nevienam, kā arī radot vientulības sajūtu. Nereti bērni, kas piedzīvojuši vardarbību, var veikt paškaitējošas darbības, kā arī piedzīvot suicidālas domas, kas var novest arī pie pašnāvības mēģinājumiem.

Būtiski saprast, ka tad, ja bērns piedzīvojis vardarbību, katra notikušā detaļas atstāstīšana veicina atkārtotas emocionālās traumas risku. Lai novērstu bērna atkārtotu traumēšanu, vairumā Eiropas valstu darbam ar šiem gadījumiem ir izveidots un darbojas Bērna mājas modelis (no islandiešu valodas *Barnahus* jeb Bērna māja). Bērna māja ir bērnam piemērota vide, kurā visi iesaistītie speciālisti sapulcējas vienuviet, lai veiktu nopratināšanu, medicīnisko apskati un sniegtu nepieciešamo psiholoģisko atbalstu bērnam, kurš cietis no seksuālas vardarbības. Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta finansētā projekta “Atbalsts *Barnahus* ieviešanai Latvijā” ietvaros, sadarbojoties projekta galvenajiem partneriem Labklājības ministrijai, VBTAI un Bērnu klīniskajai universitātes slimnīcai (BKUS), pašlaik tiek renovētas telpas BKUS teritorijā, kas tiks pielāgotas Bērna mājas darbībai. Līdztekus tam notiek aktīvs darbs pie Bērna mājas pakalpojuma satura. Plānots, ka Bērna māja durvis vērs jau 2023. gadā.

Kampanjas laikā īpaši aicinām izmantot iespēju sazināties ar Uzticības tālruņa speciālistiem, ne tikai zvanot uz 116111, bet arī rakstot čatā (čats strādā darba dienās no pulksten 12:00 – 20:00, čata logs meklējams mājaslapā www.uzticibastalrunis.lv), rakstot uz e-pastu uzticibaspasts116111bti.gov.lv, vai lejupielādējot bezmaksas aplikāciju “Uzticības tālrunis”, caur kuru iespējams sazināties ar Uzticības tālruņa speciālistiem sev vispiemērotākajā un ērtākajā veidā”.

<https://www.bti.gov.lv/lv/jaunums/uzticibas-talrunis-116111-uzsak-akciju-seksualas-vardarbibas-mazinasanai>